

Oxelösund

Riktlinjer för markupplåtelse i Oxelösunds kommun

Antagen av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
2016-02-24, § 23

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	3
1.1 Lagar och bestämmelser.....	3
1.2 Vad är allmän plats?.....	4
1.3 När behövs tillstånd?.....	4
2 Handläggning.....	4
2.1 Plats.....	4
2.2 Tid.....	4
2.3 Taxor.....	5
3 Riktlinjer.....	5
3.1 Tillfällig reklam och information.....	5
3.2 Marknader, cirkus och tivoli.....	5
3.3 Servering.....	6
3.4 Byggetablering.....	6
3.5 Utanför butik.....	7
3.6 Försäljning på torg.....	7
3.7 Parkering och gator.....	7
3.8 Övrigt.....	7

Datum
2016-03-03

1. Bakgrund

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen får årligen in ett högt antal ansökningar om upplåtelse av allmän plats. Det kan till exempel gälla försäljning, uteservering, uppställning av byggnadsställning eller container, penninginsamling, valkampanjer, utdelning av produkter eller demonstration. Ansökningarna handläggs av polisen som i sin tur ber om yttrande från Oxelösunds kommun.

Syftet med riktlinjerna för markupplåtelse är att underlätta för Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen när det är dags för kommunen att yttra sig. Riktlinjerna kan även rikta sig till privatpersoner och företag gällande inhämtning av kunskap och förståelse om markupplåtelse.

1.1 Lagar och bestämmelser

Polismyndigheten upplåter allmän plats med stöd av ordningslagen (1993:1617). Enligt ordningslagen ska samtliga ansökningar om att disponera allmän plats inges till Polismyndigheten. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens yttrande ska inhämtas innan tillstånd lämnas. Om nämnden avstyrker får tillstånd inte lämnas.

Lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av allmän plats, m.m., ger möjlighet att bestämma en upplåtelseavgift. Detta med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen samt nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader och övriga omständigheter Kommunfullmäktige beslutar om beräkningsgrunderna för avgifterna.

Torghandel regleras i lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Oxelösunds kommun. Enligt Lag (1990:1183) om tillfällig försäljning har näringsidkarna informationsskyldighet gentemot konsumenterna. Genom en väl synlig skylt, eller på annat sätt, ska upplysningar lämnas om näringsidkarens namn, adress och telefonnummer. Denna informationsskyldighet gäller vid all tillfällig försäljning vilket därmed gäller även vid torghandel och marknader.

När man uppför en byggnad eller en reklamanordning på allmän platsmark krävs förutom ett polistillstånd även ett bygglov enligt Plan- och bygglag (2010:900) 8 kap. 1 och 3 §. Detta kan exempelvis gälla en visningsskylt för en butik som ska uppföras längs en väg eller bodar och containers som ställs intill en arbetsplats.

I tillståndet som erhålls från polisen specificeras särskilda villkor som inkluderar Miljö- samhällsbyggnadsnämndens yttrande. Dessa villkor måste följas och avvikelser får inte förekomma. Rättelse av dessa måste ske omedelbart efter kommunens eller polisens påpekande. Sker ej rättelse kan tillståndet återkallas. För årligen återkommande markupplåtelser som till exempel uteserveringar kan sådana avvikelser medföra att man inte medger markupplåtelse inför kommande säsong.

Datum
2016-03-03

Skulle kommunen under viss tid behöva ta upplåtet markområde i anspråk för gatu- eller ledningsarbeten eller för annat prioriterat ändamål upphör tillståndshavarens rätt till markområdet under denna tid.

Gällande allmänna vägar krävs inget polistillstånd för åtgärder som regleras i väglagen. Tillstånd för sådana åtgärder lämnas enligt Väglag (1971:948) av väghållningsmyndigheten eller länsstyrelsen.

1.2 Vad är allmän plats?

En allmän plats är, enligt ordningslagen (1993:1617) 1 kap. 2 §, en väg, gata, trottoar, park eller liknande plats som är avsedd att användas av allmänheten. Platsen ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som allmän plats.

1.3 När behövs tillstånd?

Tillstånd för att använda allmän plats krävs bland annat vid uteservering, cirkus, marknader, demonstrationer etc.

2 Handläggning

Ansökan om tillstånd handläggs av polisen. Polisen tar ut en avgift för handläggning av ansökan.

2.1 Plats

Plats för arrangemanget ska specificeras i ansökan. Om upplåtelsen gäller arrangemang på Järntorget blir sökande anvisad en särskild plats. Det är viktigt att sökande håller sig till den anvisade platsen. Anvisad plats utses av kommunens utsedd tillsyningsman. Gäller upplåtelsen övriga allmänna platser i kommunen är kravet på att hålla sig till exakt samma plats inte lika stor.

Om flera arrangemang pågår på samma plats kan anvisad plats ändras. Större arrangemang prioriteras före mindre arrangemang. Vid större samordnade arrangemang till exempel marknader ska sökande kontakta arrangören för avstämning om anvisad plats. Om tillståndet gäller under en längre tid kan anvisad plats ändras under periodens gång. Anläggningsarbeten prioriteras före planerade arrangemang. Vid sådana tillfällen är det inte säkert att ersättningsplats kan erbjudas.

2.2 Tid

Det går att ansöka om upplåtelse för maximalt ett kalenderår i taget. Undantag gäller för penninginsamling eftersom denna kan ske på olika platser. I ansökan ska det framgå under vilken tid sökande önskar upplåtelsen. Upplåtelse av allmän plats för penninginsamling kan ske för 12 månader åt gången men tillståndet kan sträcka sig över årsskiftet.

Datum
2016-03-03

2.3 Taxor

Oxelösunds kommun tar ut en avgift, enligt fullmäktige fastställd taxa, för att begagna allmän plats. Undantaget är upplåtelse till förmån för välgörande ändamål, exempelvis försäljning där pengarna oavkortat går till välgörande ändamål. Detta gäller även skolklasser, dock inte i vinstdrivande syfte.

3 Riktlinjer

- Upplåtelse av allmän plats ska ske så att framkomlighet och tillgänglighet fortfarande upprätthålls i största möjliga utsträckning.
- Upplåtelsen ska inte innebära en försämrad trafiksäkerhet. Vid större arrangemang, exempelvis löpartävlingar eller marknader, hålls en dialog med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen om lämpliga trafiklösningar.
- Disponerade ytor ska hållas och lämnas i vårdat skick.
- Städning och återställning av anvisad plats med kringliggande område ska ske efter arrangemanget.
- Eventuella skador som uppstår till följd av upplåtelsen ersätts av de sökande.

3.1 Tillfällig reklam och information

Tillfällig reklam- och informationsskyltning, affischering eller liknande i samband med val, cirkus, idrotts-, kultur- eller föreningsevenemang kräver tillstånd från Polismyndigheten. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer varje ansökan utifrån estetiska, trafikmässiga och andra funktionella aspekter. En felaktig placering och olämplig utformning av reklamanordningar kan få negativa effekter.

Valaffischer får placeras ut tidigast 6 veckor innan val och måste tas bort senast 3 dagar efter val. Valaffischer får inte sättas upp utmed motorvägar, motortrafikleder, mötesfria landsvägar eller 2+1-vägar och inte heller på broar över sådana vägar.

Valaffischer får inte placeras i kurvor, i cirkulationsplatser eller i övrigt så att sikten skymms för fordonsförare och bör placeras minst 75 meter från vägkorsningar och cirkulationsplatser, minst 50 meter från vägmärken och trafiksignaler samt minst 5 meter från vägkanten.

Valaffischer får inte ges sådan utformning att de kan förväxlas med vägmärken eller trafikordningar. Storleken får inte överskrida 4 m². Affischerna ska ägnas sådan tillsyn att de inte vållar nedskräpning.

3.2 Marknader, cirkus och tivoli

Evenemang som cirkus, tivoli och marknader är årligt förekommande i Oxelösunds kommun. Denna typ av event sker oftast på allmän platsmark och kräver ett polistillstånd. Sökande tilldelas plats av kommunens tillsyningsman. Ansvarig person eller företag för eventet ansvarar för att inhämta alla erforderliga tillstånd som krävs för att genomföra evenemanget.

Datum
2016-03-03

3.3 Servering

Uteserveringar får förekomma under perioden 1 april - 30 september. Upplåten yta skall ha direkt anknytning till serveringen. I regel bör ytan inramas och minsta fria gångbanebredd skall vara 2,25 meter. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen skall medverka vid utformningen av uteserveringar. Alla åtgärder i form av tillfälliga anordningar och trafikregleringar bekostas av sökanden.

Serveringarna ska så långt som möjligt göras tillgängliga för människor med funktionshinder, det vill säga avgränsas med räcke eller staket i en färg som ger kontrast mot gångbanan samt ligga i samma nivå som trottoar. Uteserveringar tillhör gatuplanet och bör därför utformas utan upphöjda trädäck, varför sådana kommer att tillåtas endast i undantagsfall.

Det finns två typer av försäljningsvagnar. En större modell är inregistrerad som fordon och kräver alltid tillstånd från polisen. Den mindre är av typen "korvlåda". Tillfällig försäljning, gäller endast det senare alternativet, kan bedrivas utan tillstånd under kortare tid, en till två timmar, från dessa vagnar. Tillstånd krävs för längre tid och beviljas om det anses lämpligt.

I lokala ordningsföreskrifter för Oxelösund kommun anges att ambulerande försäljning inte får ske på Järntorget och de stora allmänna parkeringarna vid Torggatan, Jagersöbadet och Badhusviken.

3.4 Byggetablering

Tillstånd ska sökas för varje uppställning. Detta gäller byggnadsställningar, materialförråd, containers, arbetsbodas, lyftkranar, skylift etc. Utrymme inom berörd fastighet ska i första hand användas innan allmän platsmark tas i anspråk. Uppställning på gatumark medges endast då placering på kvartermark inte är möjlig.

Uppställning längre än 2 månader på samma adress är bygglovspliktig och i de fall där omgivningen kräver ska containern omgärdas av häck, plank eller liknande. Den anspråktaga ytans gränser ska utmärkas väl och vara tydliga även för synskadade.

Allmän platsmark ska genom skyddstäckning noga skyddas mot oljespill, färg, cement/kalkbruk eller annan bestående nedsmutsning. Träd skyddas mot påkörning och ytor som motsvarar rotsystemets utbredning får ej användas för upplag eller liknande. Eventuella skador på marken ska alltid anmälas till Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

I lokala ordningsföreskrifter för Oxelösund kommun anges att ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container, som skall ställas upp på en allmän plats, är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Datum
2016-03-03

Skyltmast med uppgifter om entreprenörer, konsulter och dylikt som har anknytning till objektet, får ställas upp i anslutning till belamrad yta mot avgift enligt kommunens fastställda taxa.

3.5 Utanför butik

Tillstånd ska sökas för alla uppställningar utanför butik. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer varje ansökan utifrån estetiska, trafikmässiga och andra funktionella aspekter. En felaktig placering och olämplig utformning av reklamanordningar kan få negativa effekter. Förvaring av tomemballage utanför butik avstyrks generellt.

Kommunens ansvarar för att öka tillgängligheten i på allmänna platser för personer med funktionsnedsättning genom att avlägsna alla enkelt avhjälpna hinder, PBL 8 kap 2 §.

3.6 Försäljning på torg

Tillstånd krävs för att kunna bedriva till exempel jordgubbs- och julgransförsäljning. Ansökan skickas till Polismyndigheten. Inget tillstånd behövs för torghandel. Sökande ska istället kontakta kommunens tillsynsman som ansvarar för anvisning av plats.

3.7 Parkering och gator

I samband med aktivitet på torg ges ett parkeringstillstånd i mån av plats. Gäller endast nödvändiga fordon för att bedriva aktivitet. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen tar ut administrativ avgift för avstängning av gator.

3.8 Övrigt

Demonstrationer, fackeltåg och liknande som sker på allmän platsmark kräver ett tillstånd från polisen. Kommunens yttrande inhämtas alltid innan tillstånd ges ut. Avstängning av vägar kan göras i samråd med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Containers för återvinning eller insamling av kläder kräver också ett tillstånd från Polismyndigheten om uppställningsplatsen är på allmän platsmark. Detta gäller även tidningsställ och liknande.

Det krävs inget tillstånd för insamling av pengar i bössor eller liknande förutsatt att fysiska personer går runt på allmänna platser. Om en etablering görs, i form av till exempel ett bord eller tält, krävs ett tillstånd.